

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezsh-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszajelzéseket és hivatásokat a szerkesztésre nem állalkozik. Kiadóhivatalhoz intézendők.

Ludendorff lemondását a császár elfogadta.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Általánosan feltűnt az a tény, hogy a mai hivatalos jelentést nem Ludendorff első főszállásmester, hanem a tábori hadsereg vezérkarának főnöke írta alá. Politikai körök ebből azt következtetik, hogy Ludendorff lemondott.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Vilmos császár Ludendorff lovassági tábornagynak, békeben a 85. gyalogdandár parancsnokának lemondási kérvényét elfogadta, sőt rendelkezési állományba helyezte. Ezzel egyidejűleg a tábornaghoz intézett legfelsőbb rendeletével a császár meghagyta, hogy az alsórajna-vidéki 39. lövészezred, melynek a tábornagy hosszabb idő óta tulajdonosa, ezentul Ludendorff tábornagy nevét viselje.

Lwow herceg magyar kiadásban.

Akárhogy szeretnők a Károlyi-kiáltványt valami törvényes vagy legalább törvényesnek látszó formában lenyelni, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy ez a kiáltvány nyílt forradalom és lázítás. Szabadkőműves forradalom és a nemzetiségek lázítása a magyarság ellen.

A kiáltványnak alá van írva a Károlyi-párt mint cégér, a szociáldemokrata párt mint tábor, a radikális párt mint a tisztikar, csak a vezérkar és a szerző nincs aláírva: a szabadkőműves páholy.

Szeretnénk benne legalább valami magyar vonást, legalább valami törvényes látszatot felfedezni, mert hiszen a Károlyi-pártban vérző szívvel látjuk — igaz nem sok — becsületes magyar ember nevét, akiket a Károlyiék által is használt 48-as jelző és Magyarország függetlenségének hangoztatása félrevezettek és a magyar faj esküdt ellenségeivel egy táborba ráztak össze. Lehetetlen. Ez a kiáltvány magyar szempontból hazug, politikai szempontból polgárháborúra uszít, jog szempontjából egyenesen lázítás.

Hazug a kiáltvány. Nem igaz az, amivel Károlyiék kezdik, hogy itt abszolútizmus, osztályuralom és „nemzetiségek elnyomása” van. Abszolútizmus az, mikor az izgatás odáig fajulhat, mint Károlyiék förmedvénye? Osztályuralom — no arról lehetne beszélni, ha a hadimilliomosok külön osztálynak tekinthetők; ezeknek a fajtája tartja ma kezében a sajtót, egyes pártokat szőröstül-bőröstül, grófi cégérestül, utcástul és uszítóstul. Ez az uralkodó osztály megvan, de Károlyiék persze

nem erre céloznak, hanem a lerongyolt, a harctéren és az uzsorások karmai közt elpusztult, kifosztott magyar intelligenciára, melyet végleg félre akarnak tolni, céloznak a magyar iparosságra, a magyar földmives osztályra, melyeket kulivá akarnak nyomorítani, hogy idegeneknek legyenek rabszolgája. És nemzetiségi elnyomás? Hát szabad ekkora hazugságot 48-as cégér alatt ennek a nemzetnek az arcába vágni? Ebben az országban csak egy faj van elnyomva: a magyar. El van nyomva Szlavóniában, el van nyomva a különféle központok felmentetteinek zaklató és boszantó szekaturája alatt, el van nyomva a nemzetiségi egyházakban, melyekben mindenféle nyelv érvényesülhet, csak a magyar nem, el van nyomva a cseh tiszték alatt, a kiknek államát Károlyiék szeretettel üdvözlük, el van nyomva az uzsorások vérszopó galíciai inváziója alatt, mely ellen egy szava sincs Károlyiéknek — a becsületes mármarosai rutének és románok, a derék szepesi tótok és cipszerek, a hü svábok nyilatkozataiból is a napokban tudhatta meg újra és újra a világ, hogy ott nemzetiségi elnyomás nincs és nem lesz és az ellenkező állítás, akár Budapesten, akár Prágában, akár Szalonikiban hirdesse is bárki: hazugság.

Nem igaz, hogy „külső ellenség és a nemzetiségek kettős frontja” szorít bennünket. A külső ellenség megvan, sőt közeledik, de a másik frontot, a nemzetiségek frontját — majd az ilyen lázítások fogják felállítani. Hiszen a kiáltvány mintha egyenesen felhívna a nemzetiségeket, hé, állítsátok fel a nemzetiségi frontot az elnyomó magyarok ellen!

A kik így látják Magyarországot helyzetét, a kik ilyen felfogástól vezéreltetve kívánnak a magyar nemzet

jövője felől határozni, azok ugyan hiába hívják fel a nemzetet a körülötük való tömörülésre. Csatlakozni fognak ugyan hozzájuk, de nem magyarok.

A befejezése ennek a kiáltványnak vagy micsodának méltó a kezdetéhez. Felhívja a világot, hogy a magyar kormány helyett a Károlyi-féle „nemzeti tanácsot” ismerje el Magyarország képviselőit és csak vele tárgyaljon.

Ez tiszta forradalom volna, ha komolyan lehetne venni. Így csak kissé zajos örültség.

Hogy itt néhány szabadkőműves, egy cukorrépán megnőtt ujdonsült zsidó báró, meg egy csomó borzas radikális nagy képpel odaálljon a csodálkozó világ elé és azt mondják, hogy ők Magyarország; na hát ekkora nagyképszerűségre és merészségre igazán nem voltunk elkészülve. A nép nevében játszanak ezek forradalmárosdit — hát hol van a forradalom dicső vezérei közt a nép, ki ebben a Károlyi—Jászi—Buchinger-féle vegyeskereskedésben a magyar nép képviselője? Talán Kunfi Zsigmond? vagy Weltner Jakab? Vagy akár Károlyi? Ugyan kérdezzék meg Károlyi gazdaságaiban a cselédek és munkások, mi az őszinte véleményük Károlyi demokráciájáról?

Károlyi most az új Kossuth Lajosnak képzeletében magát s a szabadságharc nagy vezetőjének szerepét akarja eljátszani; feledi persze szegény, hogy ehhez elsősorban Kossuth Lajos tudása, tehetsége, lángelméje volna szükséges. Ha már hasonlatosságot keres Károlyi valakivel, megtalálhatja az ő szerepének előképét Oroszországban, Lwow hercegeben. Ezt a jó herceget a forradalmárok megtették a cár bukása után átmeneti miniszterelnöknek, az ő vállán felkapaszkodtak a hatalomra s mi-

kor fent voltak, úgy félrependítették ő hercegségét, mint a pinty. Jött utána Trockij, Lenin és a teljes összeomlás, a vízőzön.

A nagy Kossuth Lajos szerepére Károlyi Mihály kicsike fiú; de Lwow

herceg überciher-szerepét még eljászathatják vele mai jóbarátai — ha a magyar nemzet hajlandó ezt a szálamas komiko-tragédiát ölbetett kézzel eltűrni, a saját vesztére eljászatni.

*

pártunk nevében. Azon véleményemet is kifejeztem, hogy a radikális áramlatot csak a függetlenségi gondolat csatornáján lehet levezetni. Az a benyomásom, hogy Ófelségének már meg van az elhatározása.

Ezután Zlinszky István, Szabó István, Huszár Károly, majd Héderváry Lehel kihallgatása következett.

Délután 5 órakor újból gróf Hadik Jánost, majd Bárczy főpolgármestert fogadta a király.

A 8 Órai Ujság értesülése szerint gróf Hadik János megbízatása biztosra vehető.

Budapest, október 26. A Magyar Tudósító jelenti: Ó felsége ma délután kihallgatáson fogadta gróf Károlyi Mihályt, Kunfi Zsigmondot, Jászi Oszkárt és Garami Ernőt, később gróf Hadik és Bárczy főpolgármester jelentek meg újból kihallgatáson.

Még mindig nincs új kormány.

Bárczy, gróf Hadik vagy gróf Károlyi?

Kihallgatások egész nap.

Kunfi Zsigmond, Jászi Oszkár, Garami Ernő a király előtt.

Budapest, okt. 26. (Saját tudósítónktól.) A Nap jelenti, hogy a lemondott kormány tagjai koronatanácsot fognak kérni Ófelségétől és arra megfognak hívni a pártok vezetőit. Ezen a tanácson azután Ófelsége színe előtt ismertetik a helyzetet s ott akarják felszólítani a pártvezéreket, köztük gróf Károlyi Mihályt is, hogy vállalják a kormányalakítást.

Budapest, október 26. A lemondott kormány déli 12 órakor minisztertanácsot tartott. A Nap értesülése szerint a minisztertanács folyó ügyekkel foglalkozott s a politikai helyzet következtében szükséges intézkedéseket beszélte meg.

Budapest, október 26. A néppárt helyi ségében az éjjel nagy tanácskozás volt, a melyen részt vettek a pártvezérek is. A tanácskozás közben a kabinetiroda telefonon értesítette a pártot, hogy a király kihallgatáson kívánja fogadni

gróf Apponyi Albertet,
Huszár Károlyt,
Vázsonyi Vilmost,
Zlinsky Istvánt,
Szabó Istvánt,
Plathy Györgyöt és
Tóth Jánost.

Délben 12 órakor öt katonai autó állott meg a párt helyisége előtt és a meghívott politikusokat kivitte Gödöllőre a királyhoz.

Budapest, október 26. A Politikai Híradó jelenti: Gróf Károlyi Mihályt Ófelsége ma délután újból kihallgatáson fogadta Gödöllőn. E kihallgatáson állítólag Ófelsége megbízta gróf Károlyi Mihályt a kormányalakítással.

Budapest, október 26. A Magyarország jelenti: Bárczy főpolgármester kísérletet tett a kormányalakításra és ez irányban több politikussal tárgyalást folytatott. A belügyi tárcát Ugron Gábornak, a közlekedési miniszterséget Nagy Ferencnek, a király személye körüli tárcát pedig gróf Sigray Antalnak ajánlotta fel. A politikusok egyike sem fogadta el a felajánlott tárcát.

Budapest, október 26. Azon politikusok, akik déli 12 órakor elindultak Gödöllőre, háromnegyed 1 órakor érkeztek meg oda. Elsőnek a király gróf Apponyi Albertet fogadta, aki kihallgatása után annyit jelentett ki az újságíróknak:

— Kihallgatásom részleteiről természetesen nem nyilatkozhatom. Hűségesen informáltam Ófelségét a helyzetről.

Gróf Apponyi után Vázsonyit, majd Tóth Jánost fogadta a király. Ezután Plathy

György járult a király elé, aki audienciájáról ezeket mondotta:

— Előterjesztést tettem Ófelségének a

110 millió az élelmezési ügyosztály forgalma.

Az 1917—18. évi mérleg.

Négy évvel ezelőtt 800 korona összeggel indította meg Lukács Ödön főjegyző Nagyvárad város közlekedési ügyosztályának működését s ma már olyan óriási méretű üzemé fejlesztette, amely bármely világhírű nagy üzem forgalmával vetekedik s nagy arányaival összes helybeli magángazdasági intézményeinek összes számitási mértékét túlhaladja.

És mindig érdemes a felemlítésre, hogy a nagyvárad élelmezési ügyosztály az egyedüli az ország összes városaiban levő közlelmezési üzemeknek, amely négy év óta zavartalanul ellátja a folyton növekvő Nagyvárad lakosságát s amely még nem volt fenakadás a legszükségesebb élelmiszerek kiosztásában. S ez első sorban Lukács Ödön főjegyző tapintatos, körültekintő gondosságának az érdeme, aki mellett kiváló erők igyekeznek megvalósítani az ő helyes intencióit. Az esetleg felmerülő gáncsokkal szemben elég, ha a főjegyző rámutat az elért eredményre, amelyért minden igazságszerető ember csak elismeréssel tartozik.

Az élelmezési ügyosztály most készült el az ügyosztály 1917 augusztus 18-tól 1918. évi augusztus 18-ig terjedő üzemi év mérlegével, amelyet a november havi városi közgyűlés elé terjeszt a város tanácsa.

A mérleg szerint az élelmezési ügyosztály évi összforgalma 110 millió koronára rugott.

A veszteség számlában a következő tételek szerepelnek:

Személyzeti kiadások 349 276 K, berendezések 19782 K, dologi kiadások 514,761 K, árszámlánál veszteség: tojás, tejkonzerv, bab, pótkávé, alma, széna, papirzacskó, borax, kávé, szesz, korpá, gyümölcs stbnél 91996 K, a cipőüzemnél (amelynél uzsorával vádolták az ügyosztályt) 1775 K, a szociális célokra ráfizettek: a Sztaroveszky-utcai konyhára ez év májusig 17313 K t, a munkás étkezőre 4754 K, a tisztviselő konyhára előleges kiadásokra 3707 K-t, berendezésekre 1850 K t, a Napközi Otthonokra kifizettek 31134 K-t, a melegedő szobákra 8182 K t, ingyen kenyérre, lisztre 18709 K t, más jóteknony kiadásokra 330 K t, a tejközpont deficitjére 123575 K t, a városi tisztviselők 35

százalékos háborus pótlékára letétbe helyeztek 200,000 koronát. Mindezek összesen 1.396.152 koronát, mint tiszta veszteséget tesznek ki.

Ezzel szemben a nyers nyereség adataiból a főbb tételek a következők: a kertgazdaságnál 35840 K, a lisztnél, amely a legnagyobb nyereséget hozta (főző és nullás liszt, mert a kenyérlisztet nyereség nélkül hozta forgalomba) 1 020,129 K, a sertés számlán 377,677 K, a cukornál 207,341 korona. Az összes nyers haszon 2.200,254 K. Ezt terhelte az 1.396,152 K nyers veszteség, tehát az egész üzem tiszta nyeresége 804,102 K, az előző évi 700,000 K tiszta nyereséggel szemben.

A 110 millió K forgalmat ha vesszük, a tiszta nyereség 0.7 százalék, amit éppen nem lehet nyereszkesedésnek nevezni amikor a miniszteri rendelet is 4 százalék hasznot enged meg.

Világos bizonyossága továbbá az eredmény annak, hogy a nagyvárad közlelmezési ügyosztály nem törekedett minél nagyobb nyereségre s az árak megállapításánál csak azt tartotta szem előtt, hogy a minimális tartalék álljon rendelkezésre, az ily nagyarányú vállalkozásnál esetleg előálló kockázatokra fedezetet nyújtson. Az ily óriási üzemnél nagy összegű veszteségek érhetik a várost s ezen kockázattal szemben előrelátó követelmény, hogy a város megvédelmezve legyen.

A közlelmezési ügyosztály tartalékja a múlt üzemi év végén 774,756 K volt, míg most 1.500,000 K tartalék áll a közlelmezési ügyosztály rendelkezésére.

Érdekesnek tartjuk még az élelmezési ügyosztály óriási fejlődésére rámutatni, amiből kitűnik, hogy különösen az elmúlt üzemi évben óriási fejlődést vett az ügyosztály forgalma. Ugyanis az első évben 8.900,000 K, a második évben 32 millió korona, a harmadik évben 60 millió és az elmúlt negyedik évben 110 millió korona volt a forgalom; tehát az 1917—1918. üzemi év forgalma majdnem elérte az összes előző három év forgalmát.

A német császár már nem legfőbb hadur.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: *A Fremdenblatt mai esti lapja „A császár már nem legfőbb hadur!” címmel berlini táviratot közöl, mely szerint a birodalmi gyűlés indítványt terjeszt elő, amely a hadsereg feletti vezérleti hatalmat, amelyet eddig a császár gyakorolt, egyik hadügyi államtitkárra ruházza át. Ennek következtében a császár ezentúl nem lesz a legfőbb hadur s körülbelül olyan szerepe lesz, mint jelenleg az angol királynak. A legfőbb parancsnoklás így a birodalmi gyűlés ellenőrzése alatt álló államtitkár kezébe megyen át.*

A külön magyar külügyminisztérium előkészületei.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Gróf Andrássy Gyula külügyminiszter ma délelőtt megjelent a külügyminisztériumban és átvette a külügyek vezetését. Gróf Andrássy Gyulának Bécsben való tartózkodása a közös külügyek likvidálásával van összefüggésben, amely feltétlen szükséges a külön magyar külügyminiszter felállításához.

Intézkedések a mai tüntető nagygyűlés miatt.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) A mai minisztertanács alatt Sándor László rendőrőrkapitány felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt s megállapodott vele a nemzeti tanács által vasárnapra hirdetett népgyűlés miatt szükséges intézkedések ügyében.

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) Mint félhivatalosan jelentik: báró Lukasics altábornagyot kinevezték Budapest karhatalmi parancsnokává.

Az alkotmány módosítását a birodalmi gyűlés megszavazta.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi gyűlésen harmadik olvasásban tárgyalta azon javaslatokat, amely a birodalmi alkotmány megváltoztatását célozza, amely kimondja, hogy a hadüzenethez a szövetség-tanács és a birodalmi gyűlés jóváhagyása szükséges. Ehhez a javaslatához a többségi pártok azt a módosítást javasolták, hogy a katonai hatalom a polgári hatalomnak rendeltessék alá.

Többek felszólalása után a javaslatot az összes módosításokkal a konzervatívek ellenében elfogadták. Ezzel a birodalmi alkotmány demokratizálódása és parlamentizálódása legnagyobb részben megvalósult.

József főherceg diktátor.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Egyes lapok csak úgy gondolnak a politikai válságból kimenekedhetni, ha József főherceget, kiért minden magyar rajong s akit a határvédő magyar csapatok fővezérévé neveztek ki, egyszerűen Magyarország diktátorává tennék meg.

A németek erős ellenállásra készülnek.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Semleges helyről jelentik: A francia főhadiszálláson nagy munka folyik. Döntő eseményeket várnak és megállapítják, hogy a nyugati fronton a németek ellenállása növekedett.

A német hadsereg nem adja meg magát!

Hindenburg távirata.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Vulkán belsejében nem forrhat a láva jobban, mint most Németországban a különböző pártok hargulata. A szociálisták követelik a katonai uralom teljes megszüntetését, a nemzeti irány hívei pedig kitartást hirdetnek. Szenzáció ebben a chaoszban Hindenburg következő távirata, melyet a birodalmi gyűlésen is felolvastak:

Wilson elnök azt hiszi, hogy a német hadsereg kapitulálni fog. A hadsereg és a flotta tiltakozik ez ellen a feltevés ellen. Utolsó emberig fog harcolni a hadsereg és a flotta egyaránt!

Az olaszok tegnap nem folytatták támadásaikat.

Budapest, okt. 26. A miniszterelnökségi tájékoztató távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

A Hétközség fensikjában ama kudarcok után, amelyek az olaszokat és franciákat tegnapelőtt érték a Brentától keletre újból elkecsereedett késő éjszakáig tartó küzdelem volt. A harcok középpontjában ismét a Monte Asolone és a Monte Pertica állott. A két hegy több ízben az ellenség kezére jutott, de ellentámadásokkal mindannyiszor visszafoglaltuk. Csak a legerősebb áldozatok árán bírták az olaszok este felé újból megvetni lábukat a hegy tetején. A Monte Spinozza ellen intézett újabb támadások szintén meghiúsultak védőcsapataink vitézségén.

Az Alano medencében biztosító csapataink olasz előretöréseket vertek vissza. Derék csapataink magatartása ismét felülmul minden dicsőreget. A Brentától nyugatra tegnapelőtt lefolyt harcokban még a felsőmagyarországi 125-ik gyalogezred érdemel különös elismerést, tegnap pedig a 27. horvát honvédezed egy szomszédos szakasz harcaiban való tevékeny beavatkozásával járult hozzá lényegesen frontunk megszilárdításához.

Balkáni harctér.

Szerbiában lépésről lépésre hátrálva, a kragujeváci új állásokra vonultunk vissza. Az albániai harctéren nem volt nagyobb harci tevékenység.

A vezérkar főnöke.

A németek kitartó védekezése.

Berlin, október 26. A miniszterelnökségi tájékoztató távirata. A nagytámadásállás lelelti:

Nyugati harctér.

Hatalmas csapataink fényes vitézsége folytán sikeres küzdelem folyt a front számos helyén.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsó-A Lys lapályon Deynezelel délnyugatra, valamint az Oise és a Schelde között heves tüzelés után az ellenség erős támadásokra indult. A támadást egyik szárnytól a Cortryctól Udenardeba vezető vasutvonalig vonalaink előtt vertük vissza. A Scheldetől északra az ellenséget, aki eleinte némi tért nyert, csakhamar megállítottuk. Új vonalainkat Inkovingen és Avellen között délután ismételt rohamokkal szemben megvédtük.

A német trónörökös hadcsoportja. — Az Oise és Aisne között a franciák több mint 60 kilométer széles fronton egységes nagy támadásra indultak. A támadások főlökése Oise és Serre között és Sison és Aisne között levő vonalaink ellen irányult. A kora reggel az Oise és Serre között előretörő támadások vonalaink előtt hiúsultak meg. Délután az ellenség megvetette lábát Villers le Sec falában és a tőle keletre levő magaslaton.

Az Aisnetől nyugatra levő magaslaton.

kon az ellenség behatolt állásainkba, amelyekben egész nap súlyos küzdelem volt. Nagy erők harcbevételére dacára itt az ellenség a Schacten erdőben a Norpytól északra nyugatra lévő betörése felhasználásával sem tudott további előnyöket elérni. Első vonalaink egyes részei az ellenség kezére jutottak

Galwitz tábornok hadcsapata. A Maas mindkét oldalán zavaró tüzelésre és kisebb gyalogsági csatározásokra szorított a harci tevékenység. A folyó keleti partján száz századok megtisztítottak egy a legutóbbi harcokban ott maradt amerikai fészket.

Albrecht württembergi herceg hadcsapata. A Zetletől délre sikeres vállalkozás során foglyokat ejtettünk.

Tábori hadsereg vezérkari főnöke.

Külügyminiszter változás a hivatalos lapban.

Gróf Burián az aranygyapjas rend lovagja.

Budapest, okt. 26. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung és a Budapesti Közlöny tegnapi száma királyi kéziratot fog közölni, melyek a külügyminiszterváltást adják hivatalosan is tudtul.

Az október 24-én kelt kéziratok egyike gróf Buriánhoz van intézve, rendkívül meglepő hangú, királyi köszönetet tartalmaz a császári Ház és a monarchia érdekeiben tett értékes szolgálatokért, egyben pedig közli gróf Buriánnak az aranygyapjas rend lovagjává történt kinevezését.

A másik kézirat gróf Andrássy Gyulához van intézve és így szól:

Kedves gróf Andrássy!

Kinevezem Önt Házam és a külügyek miniszterévé és megbízom a közös minisztertanácsokon való elnökléssel.

A főispán cipőakciója.

Esik a hűvös őszi eső, a sár lassankint nyeli el a nyár porát, a mezitláb járás szezonjának véglegesen vége. Cipőt kell huzni a gyerekeknek, mert jön a bronchitis skarlát, difteritisz, tüdőgyulladás, tüdővész, influenza s mindaz a kórság, betegség, nyavalya és dögvész, amely a nemzet rózsakertjéből a legszebb virágokat: a gyerekeket pusztítja, gyengíti, a betegségek felvétele-re alkalmasá teszi.

A nemes és áldott lelkű *Malatinszky Lajos* főispán eddig sokat gyűjtött a szegény gyerekek cipőakciójára, de nem eleget. Mindenki gondoljon a céra s küldjön pénzt vagy cipőt a főispáni hivatalba.

A szegény gyermekek cipőjére ujabban a következő adományok érkeztek:

Brüder Jenő 100, Szombati Asztaltársaság 110, Aufrecht Mór koszorúmegváltása Popper Árpád elhunyt alkalmából 50, Haltenberger Vilmos 200, Kuchta Endréné 200, Gardó Berta 10, özv. Belezny Antalné 130, K. 29, Komló Aladár 200.

A szegény gyerekek szüleit újból felhívjuk, hogy *írásban* jelentsék be igényeiket, gyermekeik nevét és lakásukat a főispáni hivatalban. Cipőosztás a jövő héten.

Nem jönnek már a falusiak.

Hajdan, pár évig, jöttek a falusiak a mellékutcákra s hoztak titokban, jól eldugva mindenjüket: vajot, turót, tojást, csirkét, libát, rucát és fehér tejet. Hoztak, de nem pénzt kértek érte, hanem cukrot, petróleumot, szappant, szivart, dohányt a komiszabb fajtából.

Városházi kisasszonyok lakásai tájékán egész hadsereg ütött néhol tanyát, várva a csereberére, mert jól megmondta azt Darvassy Lajos nyugalmazott tanácsos:

— Amig van petroleum, cukor és dohány, nem halhat éhen az ember.

Egész cserekereskedés fejlődött ki a falu és a város között, a falu csak a három jelzett dolgot követelte. Mióta azonban a pótdagokat megszabta Lukács Ödön főjegyző, azóta a falusiak már nem járnak sunyin, ide oda pislogva a mellékutcákra, odasugva az ablakokba, van dohány, vagy vagy cukor, vagy petróleum, mert mind a hármat megkapják *Elek* Móric közlekedési hivatali főnök jóvoltából, hát inkább a piacra viszik a portékát, mert sokat kívánt a mélyen szeretett városi publikum egy-egy szivarért, egy félliter petróleumért s egy félkiló cukorért: 5—10 tojást, félkiló vajot, vagy csirkét. A falu megharagudott s nem csereberél többé.

Ma népszövetségi mozi.

A kath. Népszövetség mai mozielőadása iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg a Népszövetség tagjai körében. A gondosan összeválogatott műsor valóban meg is érdemli azt az érdeklődést, melyet a közönség tanusít.

Itt említjük mag, hogy az igazgatóság-nak sikerült a képek lehető legjobb előadását biztosítani. A műsor a következő:

1. Bombay látkepe.
- 2., 3. Egy kis kirándulás. Vigjáték 2 felvonásban.
4. Polidor és a ruhafogas. Bohózat.
- 5., 6., 7., 8. Titkok szövetsége. Dráma 4 felvonásban.

Ez utóbbinak meséje a következő:

Sommerse gróf megismerkedik egy tengeri utazás alkalmával *Asiade* indus táncosnővel. Egy hajótörésnél megmenti a táncosnő életét, elviszi anyjához birtokára és el is veszi feleségül. *Asiade* leánykorában egy bünszövetkezet hatalmába került. A szövetkezet a „Fatma keze” szimbóluma alatt működik. *Asiade* azt hiszi, hogy már megmenekült a bünszövetkezet karmai közül, de ezek kikutatják hollétét és azzal a fenyegetéssel, hogy felfedezik férje előtt előéletét, kényszeríteni akarják arra, hogy férje birtokából fontos okmányokat sajátítson el az ő számára. — *Asiade* nem tesz eleget e fenyegetéseknek; a szövetkezet nem riad vissza semmitől és a gróf távollétében, amikor *Asiade* gyermekével egyedül van a birtokon, elrabolják a kis fiút. *Asiade* elszántan indul kis fiának kikutatására. Egy régi, elhagyott malomban megtalálja gyermekét, azonban a gonosztevők megnyitják a patak zsilipjét, hogy elpusztítsák az anyát gyermekével együtt. Életveszedelemmel sikerül *Asiadenak* gyermeke megmentése és a malmot, amelyben

a bűnösök tartózkodnak, a levegőbe röpti.

Helyárok a rendesek. Kezdeté délután 6 órakor. Pénztárnyitás 5 órakor.

A jövő miniszteriuma.

Nem érdektelen, ha elgondolnánk, hogy is festene egy igazi, radikálisan törő met-szett Károlyi-miniszterium. Ez lenne a rég óhajtott *aetas aurea*, az aranykor, mikor mindenki (t. i. a miniszterek értendők csak a „mindenki” kifejezésen) boldogan és megelégedetten élne szent István örökében.

Talán nem járunk nagyon messze az igazságtól, ha a következőkben állítjuk össze a listát:

Miniszterelnök: Károlyi Mihály gróf.

Belügyminiszter:

Hadügyminiszter: Weltner Jakab.

Kultuszminiszter: Ágoston Péter.

Kereskedelmi miniszter:

Igazságügyi miniszter: dr. Kunitzer Mór.

Sovány sertések vásárlása és igénybevétele.

A m. kir. miniszteriumnak 4182—1918. M. E. számu rendelete alapján a sovány sertések vásárlását és hatósági igénybevételeit illetőleg a következőket hozom a város lakossága és az érdekeltek tudomására:

Husz kilogrammot meghaladó sovány sertést belföldi forgalomban csak a hatóság által kiállított vásárlási igazolvánnyal lehet vásárolni.

A sovány sertések vásárlására jogosító igazolványt oly esetben, midőn a beszerző házi vagy gazdasági szükségletre szolgáló sertést kíván vásárolni, kis és nagyközségekben két darab sertésig a községi előjáróság, ezenfelül a járási főszolgabíró, rendezett tanácsu városokban és törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármester, Budapest székesőváros területén a székesfővárosi tanács adja meg.

Ily vásárlási igazolványt üzérkedő és közvetítő kizárásával csak az nyerhet, aki házi vagy gazdasági szükségletre szolgáló sertés hizlalására a földmivelésügyi miniszter 105,600. számu rendeletének megfelelően az arra illetékes hatóságtól engedélyt kapott.

Tenyésztési célokra szükséges sovány sertések vásárlására az igazolványt öt darabig a fentebb megjelölt hatóságok, öt darabon felül a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelő a földmivelésügyi miniszter által adandó utasítás értelmében állítja ki.

Közszükségleti célokra leendő hizlalásra beszerezni kívánt sertések vásárlására az igazolványt tíz darabig ugyancsak a fentebb megjelölt hatóságok, tíz darabon felül azonban kizárólag a földmivelésügyi miniszter jogosult kiadni.

Sovány sertésre vonatkozólag a tulajdonjog átruházása csak a szabályszerű vásárlási igazolvány alapján történhetik. Ehhez képest új marhalevelek kiállítása vagy a tulajdonjog átruházásának igazolása alkalmával a vevő a vásárlás alapjául szolgáló igazolványt köteles bemutatni, a marhalevelkezelőnek pedig régi marhaleveleit új tulajdonos nevére tulajdonátruházási záradékkal ellátni vagy ennek alapján új marhalevelet kiállítani csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján szabad és a vásárlási igazolvány csak akkor fogadható el, ha a kiállító hatóság aláírásával és pecsétjével el van látva összes rovatai hiánytalanul vannak kitöltve és főleg a vásárlás célja s a sertések darabszáma rajta pontosan fel van tüntetve. A marhalevelkezelő köteles továbbá a vásárlási igazolványra a vásárlás megtörténtét és a sertések darabszámát feljegyezni.

A tulajdonos sovány sertését csakis annak adhatja el, akinek a jelen rendelet értelmében szükséges vásárlási igazolványa van.

A földmivelségi miniszter az általa kiadott 110 050—1918. számú rendeletben megállapított határidő (folyó évi szeptember hó 20. napja) eltelté után elrendelheti a házi és gazdasági vagy tenyésztési szükségleten felül levő és darabonként 20 kilogramm súlyt meghaladó sovány sertéseknek közszükségleti célokra leendő hatósági igénybevételeit.

Ez a hatósági igénybevétel a földmivelségi miniszter idézett rendeletében megszabott felajánlási kötelezettség megszegéséből származó büntetőjogi felelősség alól nem mentesít.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon sertések tekintetében, amelyekre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobzandó sertések értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak segélyalapja javára fordítandó. Az elkobzott sertések az Országos Sertésforgalmi Iroda útján értékesítendők.

Nem lehet elkobozni azokat a sertéseket, amelyek a bírt köst a fennálló rendelkezések értelmében saját háztartási és gazdasági szükséglete címén megilleti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbíró ságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

Nagyvárad, 1918 október 14.

Lukács Odön,
polgármester-helyettes.

HIREK

* **A király gyermekei Gödöllőn maradtak.** A Magyar Tudósító jelenti: Ófelsége a király és királyné rövid tartózkodásra Bécsbe utaztak, a trónörökös és testvérei Gödöllőn maradtak és ott várják be szüleik visszaérkezését.

* **A nagyváradi jogászfijúság az önálló magyarságért.** A mostani történelmi pillanatok fontosságát a nagyváradi jogászfijúság is megértette. Tegnap délután bizalmas eszmecserere jöttek össze és megbeszélés tárgyává tették a legsúlyosabb napjait élő ezeréves Magyarország válságos helyzetét. A közállapotok mérlegelése közben megemlékeztek a budapesti egyetemi ifjúság impozáns állásfoglalásáról, a néphez intézett kiáltványról és elhatározta, hogy elvileg azonosítja magát a pesti kartársak törekvéseivel, a közállapotok zavarosságának kellő értékelése folytán arra a megállapodásra jutottak, hogy pontokba összefoglalják mindazon kívánásokat, melyeknek teljesülése a jövő, újjászületendő független Magyarország fejlődésének szilárd alapját képezheti.

* **Bolza Alfonz gróf tul van a veszélyn.** A királyi ügyészség kiváló tagja: dr. Bolza Alfonz gróf ügyész spanyolbetegségbe esett s állapota válságossá vált. Heteig őrizte ágyát, míg tegnap megjelenhetett hivatalában, ahol nagy örömmel fogadták.

A magyar válság megoldása a jövő hét elejére várhatók.

Miért utazott a király Bécsbe?

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) Gróf Károlyi Mihály ma este 6 órakor autón Gödöllőre ment, ahol este fél 8 órakor kihallgatáson jelent meg a király előtt. Károlyi kihallgatása egy óra hosszáig tartott. A kihallgatás után gróf Károlyi a királyi párral együtt Bécsbe utazott.

A király azért utazik Bécsbe, hogy a Wilsonnak adandó válasz megszövegezésénél és elküldésénél Bécsben legyen és egyuttal megoldja az osztrák belpolitikai válságot. Ezután a király, előreláthatólag a jövő hét elején vissza fog térni Budapestre: a magyar válság megoldása ekkorra várható.

Gróf Károlyi Mihály Ófelségével Bécsbe utazott.

Budapest, október 26. (Saját tudósítónktól.) A Politikai Hiradó jelenti: Gróf Károlyi Mihály mai kihallgatása után Ófelségével együtt Bécsbe utazott. A Politikai Hiradó értesülése szerint gróf Károlyi Mihály bécsi útjának célja az, hogy Lamasch professzorról tisztázza az Ausztria és Magyarország között levő kérdéseket.

* **Három megyebizottsági tagválasztás.** Négy helyen választottak a napokban megyebizottsági tagokat, háromról a jelentés beérkezett az alispánhoz. Réven *Kulcsár* Andor, Esztáron *Móricz* Ernő dr. tisztifőorvost, Etesden *Baranyi* András főjegyzőt választották meg bizottsági tagokul.

* **Készt a járványbizottság!** Vettük az alábbi sorokat: Tekintetes Szerkesztőség! Mint vidéki, több gyermekes tisztviselő apát, akit az államtól kezdve mindenféle felsőbb-ség csak ráncigálni tud, hol erre, hol arra s aki kénytelen gyermekeit itt Váradon taníttatni, fordulok Önökhöz. — Megkímélhetett volna egy újabb kálvária járástól a járványbizottság. A köteleességérzet parancsa a járvány tombolása közepett is, hisz utközben mindnyájunkat ezer és ezer oldalról fenyegetett veszély, behozta velem gyermekeimet, mert a hiradás szerint az iskolai szünet csak okt. 28-ig tartott. Csak mikor ideérkeztünk, tudtuk meg az intézetben, a további szünet meghosszabbítását. Egy kis jóindulattal, nem lehetett volna ezt csak két (2) nappal előbb publikálni? Hány száz meg száz hasonló családot kíméltek volna meg a keserves utazástól, nem is számítva az anyagiakat, melyekre most kétszeresen szükség van. Ki veszi magára a felelősséget, ha a minden oldalról összeseregülő gyermekhad a járványt behurcolja az intézetbe? Nem emberfeletti küzdelem ma egy tisztviselőnek, — ha többgyermekes — családját fentartani, okvetlen társulnia kell ehhez a szeretteiért való örökös rettegés is? Talán több tapintatosságot — vagy nevezük nevén a gyereket — több előrelátást elvárhatnánk a hatóságtól. Tisztelettel: Egy elkeseredett apa.

Utána néztünk a dolognak. Bizony a rendelet ily késő kiadása már eddig sok bajt okozott. Az egyik intézet tegnap reggel 7 kor adta fel a táviratokat. Megkapják e, az kétes? Egy másik intézet pénteken a késő éjjeli órákig telefonozott a központ jóvoltából — tekintettel a rendkívüli helyzetre — és szombaton folytatta, de sokat már nem talált ott. Szóval a panasz jogos.

* **A Katholikus Kör keddi vetítő estélye.** Idestova félszázada, hogy a német-francia háború rémséges zivatarából újjászülve támadt fel az új német birodalom, Bismarck, Moltke, Roon és mások lángelméjének alkotása. Az egységes Németország történelmi kialakulását fogja bemutatni pompás képekkel a Kath. Kör keddi, okt. 29-iki estélyén *Szopek* Loránd dr. pemontrei főgimnáziumi tanár. E válságos napokban, melyekben a félszázados német császárság jövő sorsa forog kockán, nagyon időszerű téma ez, melyre már most felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

* **A népszövetségi csoportvezetők közül, aki még nem vitte el a szeptember hónapi füzetet, kérem, sziveskedjék azokat ma vagy a napokban a Népszövetségi Otthon gondnokától átvenni. Az igazgató.**

* **A Népszövetségi Hangyába** mindennap délután lehet befizetni.

* **A Kath. Sajtó hölgybizottság** választmányá hétfőn délután 5 órakor a Kath. Kör választmányi termében ülést tart.

* **A Népszövetségi Hangya Szövetkezet** ezuton értesíti azon tagjait, akik hagymát jegyeztek elő, hogy úgy a Rákóczi-uti, mint a Kolozsvári-utcai üzletekben holnap, hétfőn az előjegyzett hagymát átvehetik. Az átvételhez azonban kosarakat vigyenek, mert az üzlet nem szolgálhat papírzacsokkal.

* **Az irni-olvasni nem tudók tanfolyama** a járvány miatt kénytelen megnyitását a többi iskolák megnyitásáig elhalasztani. Jelentkezni addig is lehet a kir. jogakadémia dékáni hivatalában a köznap d. e. hivatalos órák alatt. (Telefon 13—91.) A tanfolyam ingyenes.

* **A vér nem válik vízzé, sem a jó, sem a balsorsban.** A velünk sokáig együtt küzdött, együtt vérzett bolgár és török nemzetnek hozzánk való rokonságáról szóló ismeretek, amelyekről a szabadegyetem szerdai előadásán *dr. Karácsonyi János* püspök, a m. tud. akadémia nagytudásu tagja fog értekezni, a változott viszonyok dacára sem hagyhatnak hidegen bennünket. A másik előadó *dr. Kocsán János* táblabíró lesz, aki a Becsületvédelem és a párbaj c. fejtegetésében beható kritika tárgyává fogja tenni becsületvédelmi szabályaink kívánatos reformját.

* **Esküvő.** Ma délután fél 4 órakor tartja esküvőjét az olasz róm. kath. templomban **Szabó István Jámbor** Lajos kedves leányával, *Erzsikével.*

* **A Belgráddal való postai forgalom megszűnt.** A Magyar Tudósító jelenti: a belgrádi polgári lakossággal való magán postai és távirati forgalom a mai napon megszűnt.

* **Dr Dajka Endre részére pótdíjat adjanak.** Nagyvárad város lakásügyi bizottságának tagjai beadványt intéztek a városi tanácshoz, amelyben rámutatnak dr *Dajka Endre* r. kapitány, a lakásügyi bizottság vezetőjének helyes és célirányos működésére, hogy fáradságot nem kímélve, a hivatalos időn kívül is méltánylandó szociálpolitikai működést fejt ki. Pár hónap alatt az ő buzgó tevékenységéből 500 család jutott hajlékhoz s 400 béremelés ügyét intézte el, ezzel nem csak mennyiségben, de színvonal tekintetében is értékes működést fejtett ki. Dr *Dajka Endre*nek jelenleg évi 2600 K törzsfizetése van, ami nem méltó ő hozzá és az ő munkájához, miért is kéri, hogy a városi tanács havi 300 K pótlékot folyósítson számára, vagy erre nézve pártoló javaslatot terjesszen a törvényhatóság elé.

* **Kéri a virilisek közé felvételét.** Dr *Munk Béla* nagyváradai háztulajdonos, jelenleg aradi máv. főorvos beadványt intézett Nagyvárad város bíráló választmányához, amelyben Nagyvárad város 1919. évi virilisei közé való felvételét kéri. Dr *Munk Béla* jelenleg is tagja, mint legtöbb adó fizető, Nagyvárad város törvényhatóságának, de a jövő évi névjegyzék összeállításánál kimaradt.

* **Délelőtti és délutáni hivatalos órák a városnál.** Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésén megváltoztatta a városi hivatalok eddigi egyfolytában levő délelőtti hivatalos óráit s elrendelte, hogy november 1 től délelőtt és délután lesznek a hivatalos órák és pedig reggel 8-12, délután fél 3 órától fél 6 ig. Felek részére délelőtt 10-12 óráig állanak rendelkezésre a tisztviselők.

* **Házasság.** Dr *Fischer Imre* és *Várnai Erzsike* házasságot kötöttek Budapesten. Minden külön értesítés helyett.

* **A munkásgimnázium két évfolyama már megalakult.** A polgári iskolai tante vnek megfelelő tudnivalókat dr *Buday Gyula* kir. jogakadémiai dékán igazgatása alatt *Horváth István*, *Nosz Gusztáv*, *Schusztek Adolf*, *Udvardy Ignác* és *Varga Gábor* tanárok fogják tanítani. Tárgyak: magyar és német nyelv, földrajz, történelem, számtan, mértan, természeti és szabadkézi rajz, könyvvitel, természetrajz és egészségügy. Az előadások este 7-9 órák között lesznek a Ritoók utcai elemi iskolában. A tanfolyamok a járvány elmúltával a többi iskolákkal egyidejűleg nyílnak meg. A jelentkezések foynak. Tekintettel a felvehető tanulók korlátozott számára, mielőbbi jelentkezés ajánlatos. Jelentkezni lehet hétköznap d. e. a kir. jogakadémia dékánjánál. Kath. Kör. (13-91.) Tandij nincs.

* **Elismerés a postának.** A király a nagyvárad postai- és táviratigazgatóságának, mert decemberi tartózkodása idején a posta, táviró és telefon kifogástalanul működött, elismerését nyilvánította.

* **A „Belgrádi Hírek“ beszüntette megjelenését.** A „Belgrádi Hírek“, amely 1916 december óta három nyelven, magyarul, németül és szerbül reggeli lapként 30,000 példányban jelent meg, október 27-én beszüntette megjelenését.

* **A városi tisztviselők 35 százalékos pótléka.** A városi tisztviselők már egy év óta várják a törvényhatóság által részükre megszavazott 35 százalékos városi pótlékot, amely még mindig a miniszteriumokban várja a jóváhagyást. Nagyvárad város tanácsa tegnap tárgyalta ebben a kérdésben s abban állapodott meg, hogy megvárja, míg a miniszter leküldi a most kifizetett beszerzési előleget a városnak s addig is utána jár a jóváhagyásnak s ha ez nem vezet mielőbb eredményre, a tanács megbeszéli, hogy esetleg a város, a jóváhagyás bevárása nélkül, kifizeti a 35 százalékos pótlékot a tisztviselőknek. Fedezet van rá.

* **A tüdőbetegek szanatóriumának működése.** 1918. év III. ik negyed évben a városi tüdőbetegek gondozó intézetében jelentkezett 185 beteg. Gondozás alatt állott 95 beteg, 285 családtaggal. A rendelések száma 4564 volt. Lakás vizsgálatot végzett az intézet 992 esetben. Az új jelentések közül 35 esetben vizsgáltak köpetet, ebből 13 pozitív, 22 negatív volt. Kölesön adott az intézet 5 Dettweiler köpő üveget, 12 hőmérőt. Kiszolgáltattott az intézet 1292 liter tejet, 63 kg. húst, 52 ételjegyet. A kiosztott élelmiszerek értéke 1947 kor. 04 fillér. Adakozás befolyt 65 korona. Tekintettel a tüdőbetegegondozó intézet nemes céljára, kéri a nagy közönséget, hogy munkájukat anyagilag támogassa. E szives adományokat „Tüdőbeteg gondozó intézetbe“ (Teleky u. 44-a. sz.) alá kéri küldeni.

* **A Baranyi-család gyász.** Micskére most vonult be a spanyol betegség s mindjárt nagy gyászba borított egy biharmegyei ur családot. *Baranyi Gábor* micskei nagy birtokos fia, *Miklós* Nagyváradról Zilahra ment s ott végezte a 8 ik gimnáziumi osztályt. A főiskolát a spanyol járvány miatt bezárták s a fiatal, tehetséges *Baranyi Miklós* hazajött Micskére. Itt időzése alatt apja, *Baranyi Gábor* spanyolbeteg lett, de felépült szerencsésen, utánna felesége, az általános tisztelt uriaszony betegedett meg, de ő most is válságos állapotban van. Tegnapelőtt a sor a viruló egészségtől *Baranyi Miklósra* került, aki rövid szenvedés után belehalt a betegségbe. — A közbeesülésben álló családot nagy veszteség érte, mert a reményteljes *Baranyi Miklóssal* a *Baranyi* családnak ez az ága kihalt. Halálát *Baranyi Gábor* unokatestvéréi, *Baranyi László* honvédeztredes, *Beóthy László* dr. v. b. t., ny. miniszter és ezek családjai gyászolják.

* **Beteg tiszték jelentkezzenek.** Mindazon tiszték (havidíjasok) és tiszt (havidíjas) jelöltek, akik a harcterről visszatérve, betegségük miatt vagy mint lábadozók magánápolásban vagy magánkórházban a város vagy a megye területén szabadságon vannak vagy valamelyik pöttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek november hó 28-án délelőtt 10 órakor (Őr-utca 5. sz. a.) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülmény katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. *Friedbergi Salomon* Ernő altábornagy állomásparancsnok.

* **A Nagyvárad Hitelbank r. t.** ma délelőtt 11 órakor tartja a Magyar Leszámlító és Pénzváltó Bankkal létesített érdekközösség ügyében *rendkívüli közgyűlést*, melyre a t. részvényesek meghivatnak.

* **„Krausz Moskovits egyesült ipartelepek r. t.“** Folyó hó 23 án tartotta Euda pesten közgyűlését a *Krausz szesz és élesztőtőgyár r. t.*, dr *Megyeri Izidor* kir. tanácsos elnöksége alatt, mely közgyűlésen alaptörvénynek 5 millió koronáról 7 millió koronára való felemelését határozta el és kimondta egyesülését a *Moskovits Mór és fia r. t.* céggel. — Ezen alkalomból kifolyólag cégét: *Krausz-Moskovits egyesült ipartelepek r. t.* ra változtatta át, úgy, hogy most már a nagyváradai vállalat iparüzemei is ezen új cég neve alatt folytatottak. Az egyesülés alkalmával az igazgatóságba új tagokul bevélasztattak: *Lukács Odön* Nagyvárad polgármester helyettes főjegyzője, dr *Lévy Béla* budapesti ügyvéd, *Kádár Gusztáv* a budapesti Leszámlító és pénzváltóbank igazgatója és dr *Moskovits Miklós* a *Moskovits Mór és fia r. t.* volt vezérigazgatója. A felügyelőbizottságba új tagokul pedig *Eleméry Ferenc* Nagyvárad városi tanácsos és *Balázsházy Iván* központi főszolgabíró lettek bevélasztva. A rendkívüli közgyűlést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság dr *Moskovits Miklóst* alelnökkévé választotta.

* **A Rimanóczy-fürdő és szálloda árainak felemelése.** Nagyvárad város tanácsa tegnap tárgyalta a *Rimanóczy* alapfelügyelő bizottságának azon javaslatát, hogy a *Rimanóczy* fürdő díját és a szállodai szobák árait emelje fel a város, mert ott még mindig a béke időben volt árak állanak fenn, holott a szénárak, személyzet díjazása címén évi 130,000 korona többkiadás állott elő. A városi tanács elfogadta egy a fürdőnél, mint a szállodánál a mérsékelt emelést, egyben pedig kimondotta, hogy a köztisztviselők részére a fürdődíjaknál 25 százalékos engedményt nyújt a rendes árakból.

* **A cipészek figyelmébe.** Felhívom a cipésziparosokat, hogy mindazok, akik a legutóbbi bőrkiosztás alkalmával a II. csoportba soroztattak, vagyis javítási munkálatokon kívül új cipők készítésére és képesítettek, de csupán javításra kaptak anyagot, hogy a még reájuk eső anyag átvétele végett 1918. évi október hó 28-án reggeli nyolc órakor, a közös bóraktárban: *Kossuth Lajos* utca 18. szám alatt jelentkezzenek. Az anyag értéke: 130-150 korona. Nagyvárad, 1918. október hó 24. én. *Lukács Odön*, polgármesterhez lyettes.

* **Magánvizsgálatok a községi polgári fiúiskolában** december végén lesznek. Engedélyért a biharmegyei kir. tanfelügyelőséghez intézett kérvények november 8-ig adhatók be az igazgatónál. Mellékletek: születési, iskolai és községi bizonyítvány. A nagyváradai községi fiúiskolában csak azok tehetnek vizsgálatot, akik községi bizonyítványuk szerint Nagyváradon, vagy a központi, élesdi, érmihályfalvai, magyarcsekei, margittai, szalárdi és székelyhídi járások területén laknak. *Felícides Lajos* igazgató.

* **A közönség szives tudomására** hozom, hogy a Bazar épületben levő villanyfelszerelési üzletemet ismét megnyitottam, miért is kérem, hogy bizalmukkal, mint eddig, úgy a jövőben is kitüntetni méltóztassanak. Tisztelettel *Povazsán József*, villanyfelszerelési üzlete. Telefon 525. sz.

Leguiabb füzöket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Színház.

A színház műsora:

Vasárnap délután: A Névtelen asszony.
 Vasárnap este: Hejehuja báró.
 Hétfő: Szobalány.
 Kedd: Tul a nagy krivánon.
 Szerda: Tosca.
 Csütörtök: II. József császár. (Első előadás.)
 Péntek: II. József császár.
 Szombat délután: Leányvásár.
 Szombat este: II. József császár.

A Szobalány sikerét a hétfői előadás se fogja csökkenteni. A kacagtató bohózatnak E. Kovács Mariska briliáns alakítása ad különös bájt és kedvességet.

II. József császár. Az általános emberi boldogságért küzd II. József császár (Tóth Elek), de nem törődik elfogultságában az emberek hitével, érzelmeivel, nemzeti meggyőződésével. Megtámadja mindazt, amiben az emberek hisznek, biznak és ragaszkodnak. Egy császári felforgatás. Az a fogadtatás, amelyben a bécsiek Pius pápát (Bihari Ákos) részesítik, tiszta képét mutatja annak, hogy a nép érzéseivel szemben milyen megértetlenül áll a császár. — Jönnek a magyar urak a magyar alkotmány évszázados követeléseivel s ezt megtagadja, nem törődve azzal, hogy megbánt egy nemzetet. A török háború s a szenvedett nagy vereség után Lichtenstein Eleonában (Hevesi Mariska) keres vigaszt, de rájön, hogy ez csak férjét pártfogolja. A császár szakít a magyarokkal. Mindenki ellene fordul s ő visszavonja összes rendeleteit. Mindenki elhagyja, de halála órájában a hercegnő megvallja, hogy szereti. Csütörtökön adja a szintársulat ezt a nagy császártragédiát kiváló előadásban. A főszerep Tóth Eleké, ő rendezte a darabot, amely a Nemzeti színházban nagy sikert aratott.

Az Apolló eseménye. Ma este utoljára kerül színre az Apolló színházban Az ember vadász, ez a rendkívüli film, amelynek izgató jeleneteit a legfeszültebb érdeklődéssel kíséri a közönség. Hétfőn már változik a program és egy nagyszerű Wild-West dráma fogja magához ragadni az érdeklődést a kincses zsák. A remek cow-boy film a legfrissebb újdonság, két estén fog színre kerülni. — Az előadások este 9 órakor kezdődnek.

A művész drámája. Mem mindennapi érdekességű filmdrámát mutat be mai új műsorán az Uránia és a Vigadó mozgószínház. Az Aranyziv című mélyes hatású művészdráma premierje lesz. Bensőséges mély emberi szomorúság hatja át a megkapó történetet, két fiatal művész regényét, egy gyengéd és törékeny asszony szerelmét. A darab szerepeit elsőrangú kopenhágai művészek a Nordisk Comp. legnépszerűbb színészei kreálták. Az előadás az Urániában is, a Vigadóban is este 7 órakor kezdődik.

URÁNIA mozgó- színház	MA
	Az arany sziv.
Este 7 órai kezdettel.	

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

Nyílttér

Külön értesítés helyett!

Dr. Konrád Béla és neje Deutsch Margit úgy a maguk, mint Ferenc fiok és szüleik: özv. dr. Konrád Dávidné és özv. Deutsch Károly Ignácné nevében bánatos szívvel jelentik, hogy szeretett drága kis fiok, a jó kis testvér, ragaszkodó kis unoka

PÉTERKE

életének 6-ik évében, angyali türelemmel viselt hosszas szenvedés után folyó hó 23-án Budapesten elhunyt.

Drága kis holttestét hazahoztuk és folyó hó 27-én, vasárnap reggel 10 órakor temetjük el a Rulikovszky-uti izr. temető halottas házából.

Nagyvárad, 1918. október 26.

„Halottak napjára“

Finom kiállítású

KOSZORUIM

elkészültek, s ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe s kérem megrendelésöket.

Szolid árak, finom kiszolgálás.

Fehér Etelka
 modern virágcsarnoka
 Rákóczi-ut, Steppercukrászdával szembe.
 Telefon: 16-85 sz.

Eladó szülőoltványok

1 és 2 évesek

amerikai és hazai vesszők

Arjegyzéket küld és telepítéseket vállal:

Molnár Mihály
 Abaujszántó.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtűk, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toilette szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
 Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.

Javítások eszközöltetnek.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Az ember-vadász.

Este 9 órai kezdettel.

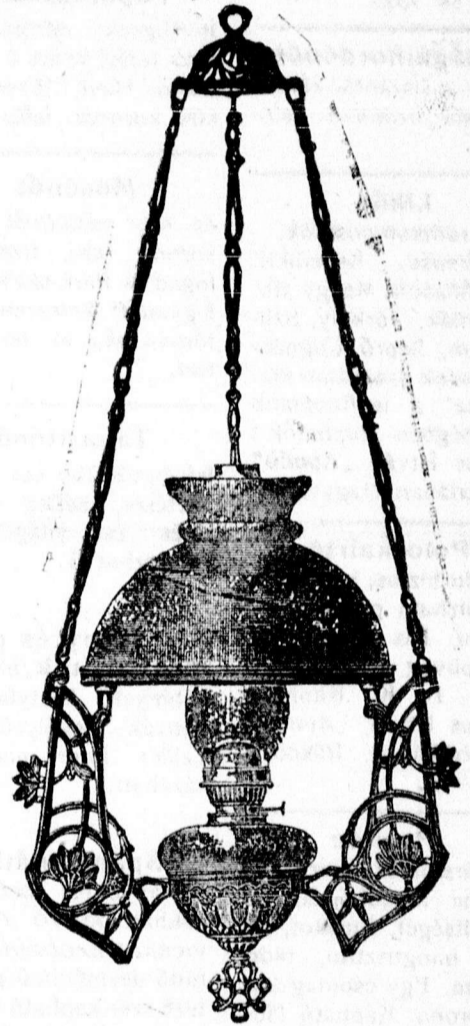
VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

Az arany sziv.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálcával	40.-
Kávékészlet	40.-
Feketekávé készlet színes tálcával	40.-
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80.-
Főző lábasok tűzálló	6.-
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.-
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.-
Függőlámpa csigás felszerelve	60.-
Falitükör színes aranyozással	40.-
Ebédlikészlet sz. aranyozással 6 szem.	300.-
Ebédlikészlet színes finom minátval 190 részes, t. áskészlettel együtt	500.-

Diszműárúk, majolika disztárgyak, valódi cobald diszműárúk, terrakotta figurák, chinaezüst és alpacca ezüst árúk

legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladónak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Eladó

három emeletes bérház és több földszintes kisebb-nagyobb házak és két szőlő. Értekezni lehet: Toma Józsefné Nilgesztelep, Hajdu-ház.

Eladó

Szent Anna-utca 9. sz. ház. 30 méteres front, 500 m² méteres kerttel.

Villamos berendezést legolcsóbban vállal Hagymási. Telefon 1404 és 532.

Ujsághordónót

keres a Tiszántúli kiadóhivatala azonnali belépésre.

Likőr

és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriában, Nagyvárad.

Poloskairtó

Moksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Pemete

és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

Tavaszi

szepelők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Kevésbé

használt frakk, hosszú finom télikabát, gyermek lüster-öltöny eladó. — Steiner tisztítónál, Bazár-épület.

Olcsó és szép sárkeresztek

cementalap-pal, domborura préselt betűkkel kaphatók Maár Lajos lakatosnál, Teleky-utca 45.

Főportásnak

intelligens, németül is értő férjet keres a Park-szálló. Havi jövedelem 600 koronán felül,

Mosónót

és egy vasalónót 240 korona havi fizetéssel fogad a Park-szálló. — Ugyanott kerestetik egy főmosónó, ki fényezni tud.

Takarítónó

felvétetik 200 kor. havi fizetésre, esetleg lakás, fűtés és világítással. Rákóczi-ut 5.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztyűk, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Spanyolnátha

járványoknál betegszobákban *fenyő (borovicska) szobailat* kitűnő dezinficiáló permetező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Ne dobja ki pénzét

a ruhákért, mert a különösen bevált ruhafestékkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsátom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér különdíj ellenében kiváságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5—7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő Rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Trasilvan, Goldeck, üvegenként 50 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomóerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANOVICS IGNACZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezeték-szerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Írógép-, kérekpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:

Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:

Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Uj kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállíttatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk. A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték

feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. kipróbált finomabb minőség 70 fillér.

Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalék engedmény. Kapható

a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.